

Turun kaupunki

Osavuosisikatsaus 2 | 2023

Sisällys

Turku vuosi 2023

Tuloksen muodostuminen

Rahoitusasema

Toimielinten nostot

Turku vuosi 2023

Talousalueen kehitys

Työvoiman käyttö ja
henkilöstömenot

Talousalueen kehitys

Seudullinen kehitys

- Työttömien osuus työvoimasta eli työttömyysaste oli Turun seutukunnassa heinäkuun 2023 lopussa 10,4 % ja työttömyysaste on laskenut -0,3 prosenttiyksikköä edellisen vuoden heinäkuusta.

Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskuksen työttömyyskatsaus, TEM, työnvälitystilastot

Väestönkasvu ja työllisyystilanne

- Digi- ja väestötietoviraston rekisteristä 3.8.2023 poimitun tiedon mukaan Turun väkiluku on 200 174. Vuoden 2022 lopun vahvistettu väkiluku oli 197 917, johon verrattuna väestö on kasvanut 2 257 henkeä.

- Ennakkotietojen mukaan muita kuin suomen- tai ruotsinkielisiä oli Turussa heinäkuun 2023 lopussa 28 872 eli 14 prosenttia väestöstä. Muunkielisen väestön määrä on kasvanut vuoden 2022 heinäkuusta 2 737 hengellä.

Lähde: Tilastokeskus

- Turussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli heinäkuun 2023 lopussa 13,1 % ja työttömyysaste on laskenut -0,7 prosenttiyksikköä edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Lähde: TEM, työnvälitystilastot

Kuva: Seilo Ristimäki

Työvoiman käytön ja henkilöstömenojen ennuste

Työvoima (henkilötyövuodet) ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita	Ennuste	
Työvoiman käyttö, koko vuosi	5 834	

Työvoiman käytön ennuste vs. edellinen vuosi	2023	2022
Työvoiman käyttö, koko vuosi	5 842	5 510,8* (10 360,4)
Työvoiman muutos ed. vuodesta, henkilötyövuotta	+331,2	

Palkkakuluennuste vs. edellinen vuosi	2023	2022
Palkat ja palkkiot, miljoonaa euroa	269,7	244,5* (459,2)
Palkat ja palkkiot muutos ed. vuodesta, miljoonaa euroa	25,7*	

Kunta-alan palkankorotusten sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 kustannusvaikutus vuodelle 2023 on +4,85%, 11,8 milj. euroa. Vaikutus henkilösivukuluineen on yhteensä 14,3 milj. euroa.

*Vertailuvuodesta on oikaistu hyvinvointitoimialan (- 4077 htv) sekä aluepelastuslaitoksen (-564,2 htv) henkilöstön ja 194 konsernihallinnon (sis. työllisyyspalvelut) henkilön siirtyminen Varhaan 1.1.2023 lukien sekä matkailupalvelujen (- 15,5 htv) liikkeen luovutus Visit Turku Archipelago Oy:lle 1.1.2023 lukien.

Henkilöstömenojen ennuste suhteessa talousarvioon

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2022*	Talousarvio 2023 muutoksin	Ennuste	Poikkeama
Henkilöstökulut	300,7	318,6	330,8	-12,2
▪ Palkat ja palkkiot	244,5	257,4	269,7	-12,3
▪ Eläkekulut	**	54,7	55,1	-0,6
▪ Muut henkilöstösivukulut	**	10,6	11,7	-1,1
▪ Henkilöstökorvaukset & -menojen korjauserät	**	-4,2	-5,7	+1,5

Poikkeama: + menon alitus/tulon ylitys
- menon ylitys/tulon alitus

- Kunta-alan palkankorotusten sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 kustannusvaikutus vuodelle 2023 on +4,85 %, 11,8 milj. euroa verrattuna vuoteen 2022.
- *Vertailuluvusta on oikaistu hyvinvointitoimialan (-4077 htv) sekä aluepelastuslaitoksen (-564,2 htv) henkilöstön ja 194 konsernihallinnon henkilön siirtyminen Varhaan 1.1.2023 lukien sekä matkailupalvelujen (-15,5 htv) liikkeen luovutus Visit Turku Archipelago Oy:lle 1.1.2023 lukien.
- **Vertailulukua oikaistuna konsernihallinnon Varhaan siirtyneiden osalta ei ole saatavilla.

Työvoiman käytön ja henkilöstömenojen ennuste

- Työvoiman käytön ennustetaan olevan vuoden lopussa 5 842 henkilötyövuotta ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita. Kasvua edeltävään vuoteen olisi ennusteen mukaan kaupunkitasoisesti 331,2 henkilötyövuotta. Vertailuluvussa on otettu huomioon hyvinvointitoimialan ja aluepelastuslaitoksen henkilöstön sekä 194 konsernihallinnon työntekijän siirtymisen Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle sekä matkailupalvelujen liikkeen luovutuksen Visit Turku Archipelago Oy:lle 1.1.2023 lukien.
- Henkilötyövoiman käytön kasvussa näkyvät työvoiman saatavuuden paranemiseksi tehdyt toimenpiteet varhaiskasvatuksessa sekä tuen tarpeen kasvun ja Ukrainan sodan vaikutukset työvoiman tarpeeseen kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa. Muiden palvelukokonaisuuksien henkilötyövoiman käytön kasvu on henkilöstösuunnitelman mukaista.
- Koko vuoden kaikkien palvelussuhteiden henkilöstökulut tulevat ennusteen mukaan olemaan noin 330,8 milj. euroa ja palkat ja palkkiot 264,0 milj. euroa ja oikaistuna sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja muilla henkilöstömenojen korjauserillä. Ennusteen mukaiset henkilöstökulut ylittävät talousarvion yhteensä 12,2 milj. euroa.
- Kunta-alan palkankorotusten sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 kustannusvaikutus vuodelle 2023 on +4,85 % verrattuna vuoteen 2022 eli 11,8 milj. euroa. Vaikutus henkilösivukuluineen on yhteensä 14,3 milj. euroa. Sopimuskorotusten kustannusvaikutus palkkoihin ja palkkioihin on maaliskuussa 2023 vahvistuneen perälaularatkaisun jälkeen noin 4,4 milj. euroa (5,4 milj. euroa henkilösivukuluineen) suurempi kuin aikaisemmin tiedossa ollut kustannusvaikutus.

Tuloksen muodostuminen

Avainlukuja 2023

Tulosennuste

Kulujen ja tuottojen jakauma

Nettokäyttömenojen toteutuminen

Verotuotot ja valtionosuudet

Kertyneet ylijäämät ja alijäämät

Kaupungin talouden avainlukuja

Tunnusluku, milj. euroa	Tilinpäätös 2022*	Ennuste 2023
Toimintakate	-1 225	-559
Verotulot ja valtionosuudet	1 268	600
Vuosikate	78	75
Poistot ja arvonalentumiset	-62	-59
Tilikauden yli-/alijäämä	18	19
Kertyneet ylijäämät	237	255
Investointimenot	-121	-215
Investointien omarahoitusosuus	-118	-206
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta	-230	-285
Lainakanta	716	792

*Hyvinvointialueen organisaatiomuutoksista johtuen tilinpäätös 2022 ei ole vertailukelpoinen

Tilikauden ylijäämä suunniteltua parempi

Miljoonaa euroa	Talousarvio 2023 muutoksin	Ennuste 2023	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot	295,5	300,2	4,7	1,6
Valmistus omaan käyttöön	1,6	1,6	0,0	
Toimintakulut	-832,7	-861,2	-28,6	-3,4
Toimintakate	-535,6	-559,4	-23,8	-4,4
Verotulot	490,0	518,0	28,0	5,7
Valtionosuudet	81,1	82,1	1,0	1,2
Rahoitustuotot ja -kulut	33,8	34,4	0,7	2,0
Vuosikate	69,3	75,2	5,8	8,4
Poistot ja arvonalentumiset	-56,0	-58,6	-2,6	-4,6
Tilikauden tulos	13,3	16,5	3,3	24,5
Varausten muutokset	2,0	2,0	0,0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	15,3	18,6	3,3	21,2

Suurimmat talousarvion nettopoikkeamat:

Kaupunginhallitus
(konsernihallinto, elinvoiman
palvelukokonaisuus (sis. työllisyyspalvelut
ja yhteiset palvelut)
2,3 milj. euroa

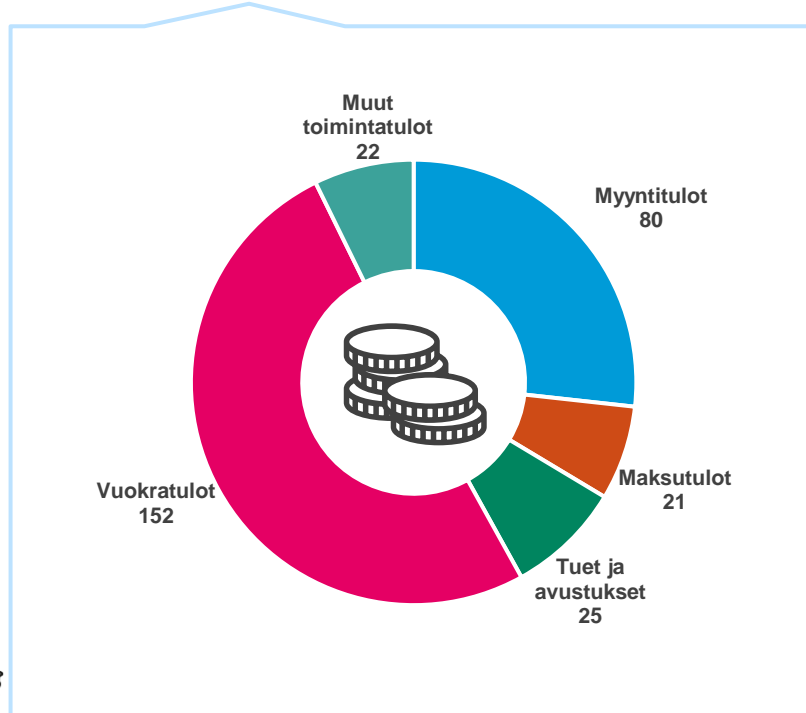
Kasvatus- ja opetuslautakunta
-26,5 milj. euroa

Verorahoitus
29,0 milj. euroa

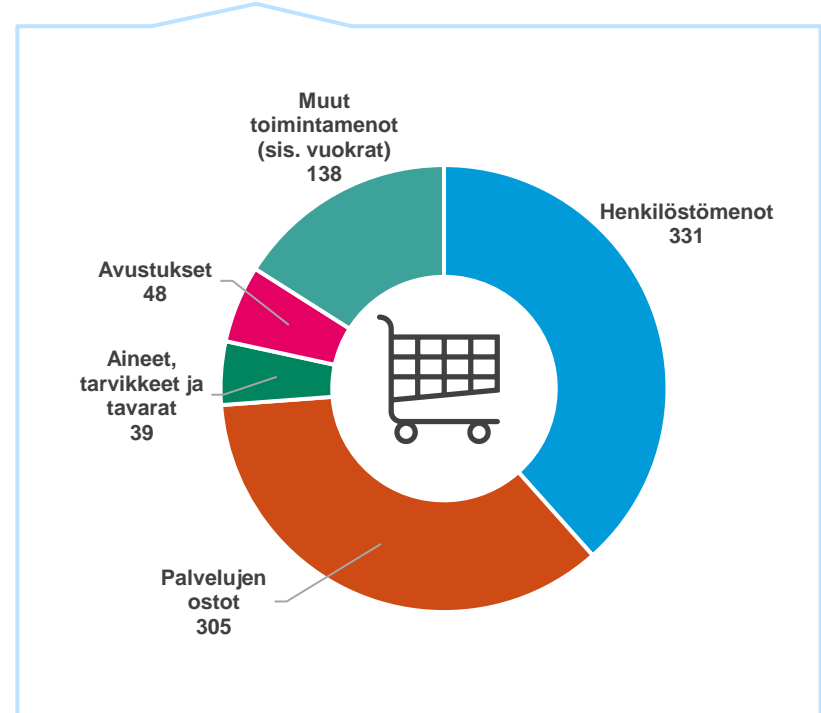

Käyttötalouden tulojen ja menojen toteutuminen

Toimintatulot yhteensä 300 miljoonaa euroa

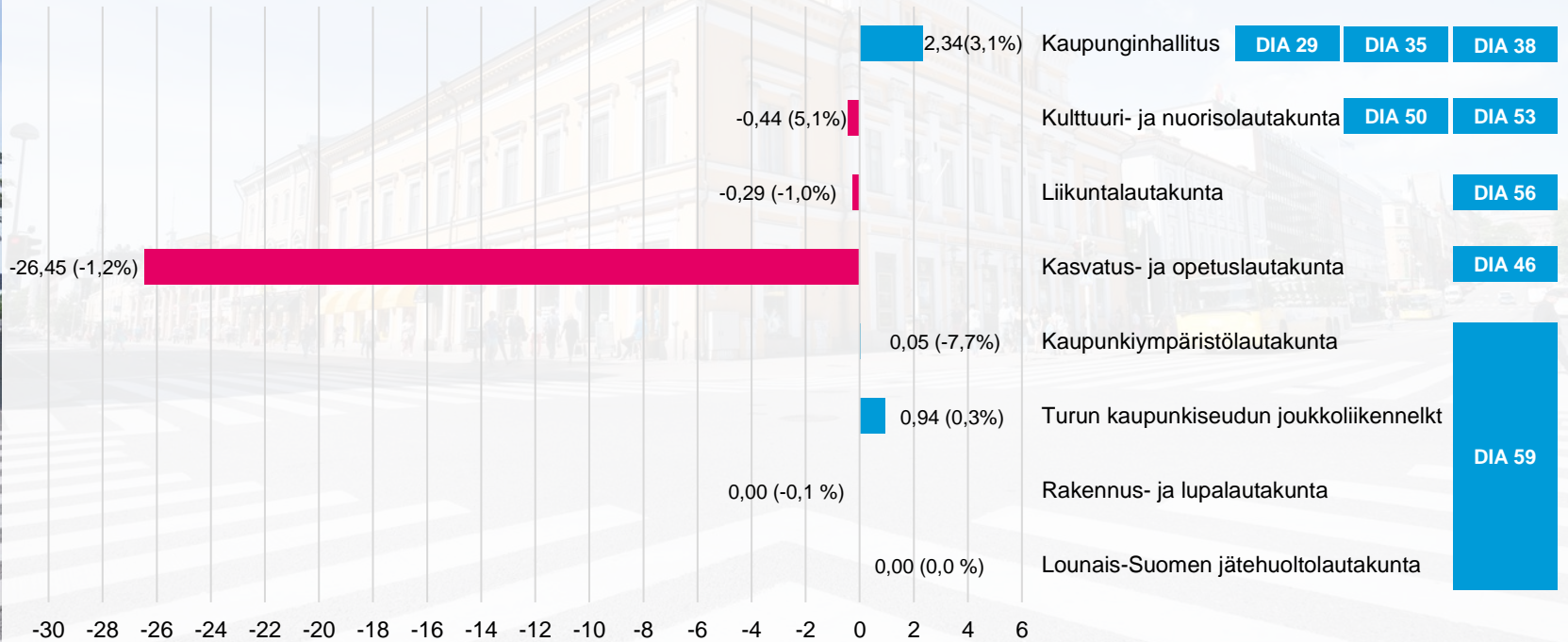

Toimintamenot yhteensä 861 miljoonaa euroa

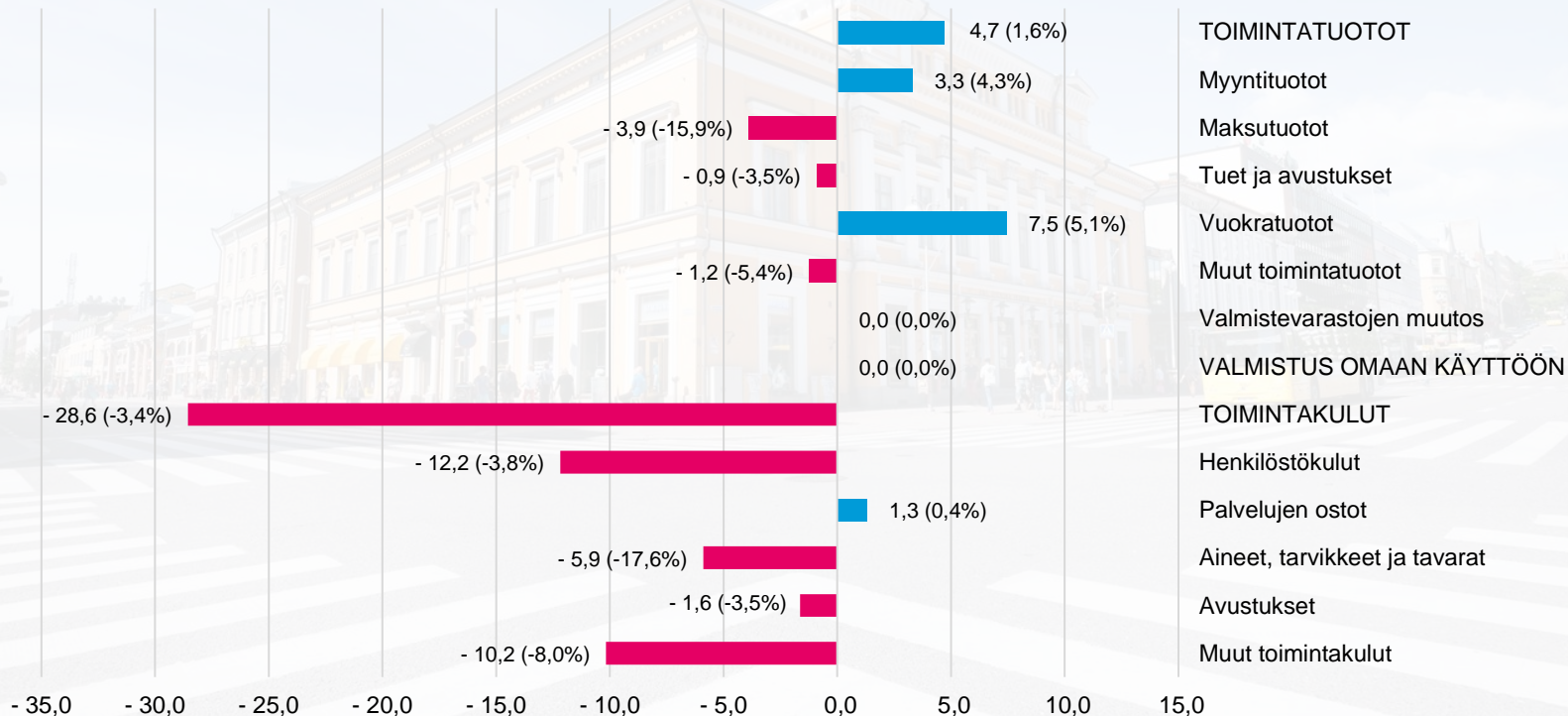
Toimielimien talousarviopoikkeamat

Toimintakatteen poikkeamat, milj. euroa (%)

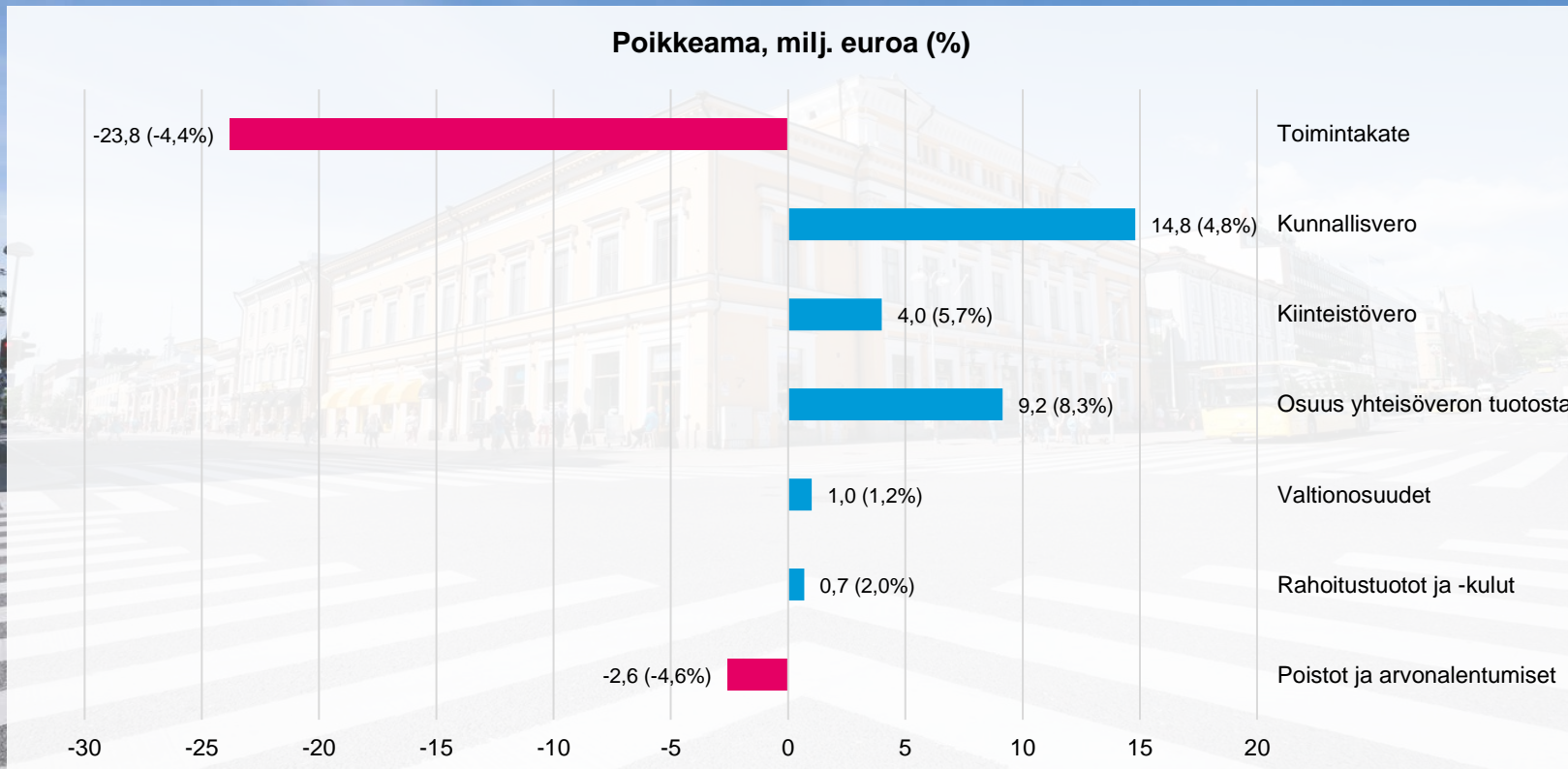

Talousarviopoikkeamat tiliryhmittäin

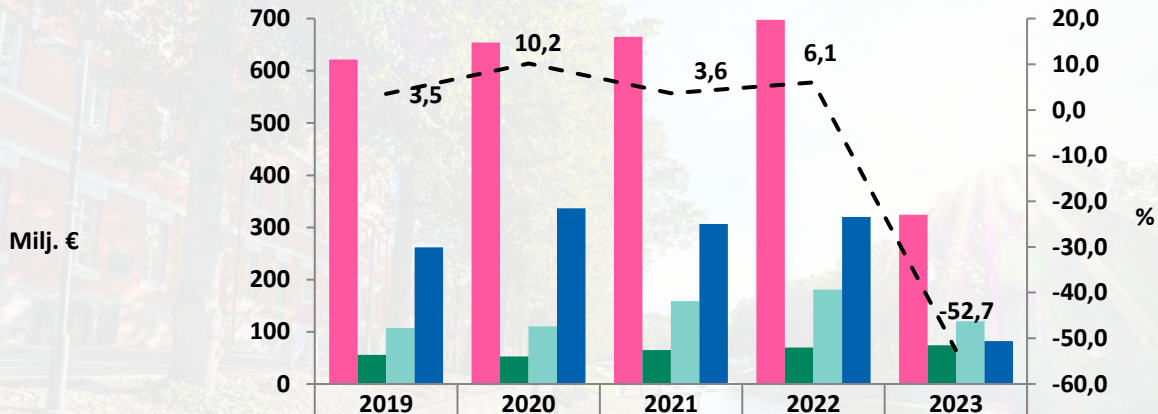
Poikkeama, milj. euroa (%)

Verorahoituksen positiivinen poikkeama kattaa toimintakatteen ylityksen

Verorahoituksen kertymän ennuste

■ Kunnan tulovero	621,9	654,1	665,4	697,5	324,0
■ Kiinteistövero	55,8	52,4	64,9	69,7	74,0
■ Yhteisövero	107,3	110,2	158,7	180,7	120,0
■ Valtionosuudet	261,7	336,5	306,3	319,7	82,1
- - - Verorahoitus muutos-%	3,5	10,2	3,6	6,1	-52,7

Valtion koronarahoituksesta johtuen vuodet eivät ole vertailukelpoisia keskenään

Vuoden 2023 tason lasku johtuu verotulojen ja valtion-osuustulojen siirrosta kunnilta hyvinvointialueille

Verotulot toteutumassa suunniteltua parempana

Miljoonaa euroa	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Poikkeama
Kunnallisvero	309	324	15
Yhteisövero	111	120	9
Kiinteistövero	70	74	4
Verotulot yhteensä	490	518	28
Valtionosuudet	81	82	1
Verorahoitus yhteensä	571	600	29

Kunnallisvero

- veroa ennustetaan kertyvän 15 milj. euroa talousarvioon merkittyä enemmän
- palkkasumman parantunut kehitysarvio nostaa kunnallisveron tilityksiä

Yhteisövero

- veroa ennustetaan kertyvän 9 milj. euroa talousarvioon merkittyä enemmän

Kiinteistövero

- kiinteistöveroa ennustetaan toteutuvan 4 milj. euroa talousarvioon merkittyä enemmän
- kasvu johtuu siitä, että rakennuskustannusten nousu on nostanut rakennusten verotusarvoa

Valtionosuudet

- ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti

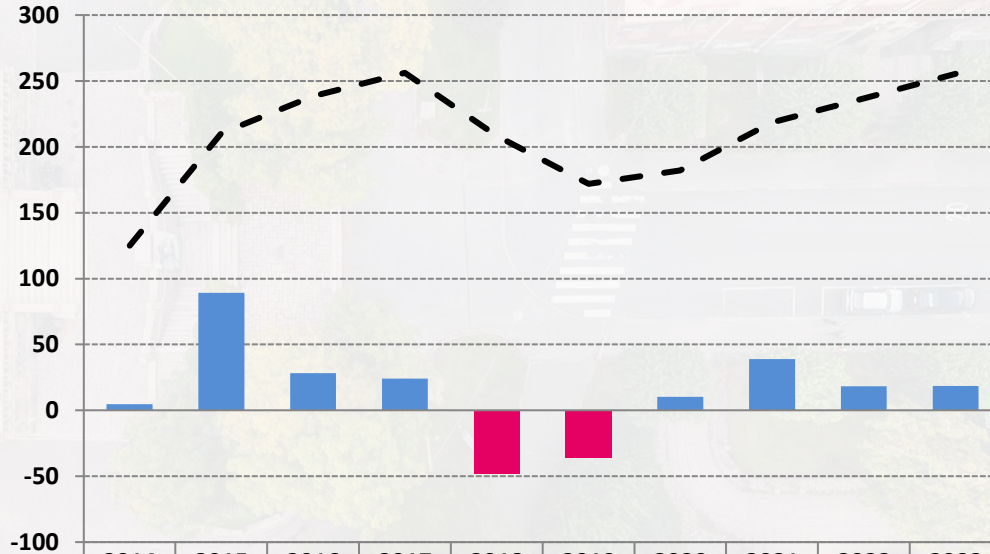
Verovuoden 2022 ja sitä aikaisemmat kertymät on maksuunpantu vanhoilla korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä ovat niitä ns. verohäntiä, jotka nostavat kalenterivuoden 2023 tilitysten määrää suuremmiksi kuin verovuoden 2023 maksettava vero.

Taseen kertyneet yli-/alijäämät

Milj.
euroa

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tilikauden yli-/alijäämä	4,8	89,1	28,2	24,2	-47,8	-36,5	10,2	39,0	18,2	18,6
Kertyneet yli-/alijäämät yhteensä	125,0	210,2	238,4	256,1	208,3	171,8	182,1	218,6	236,8	255,4

TURKU ÅBO

Rahoitusasema

Rahoituslaskelman ennuste

Investoinnit ja vuosikate

Antolainojen kehitys

Lainakannan kehitys

AVOILLOITUKKO
14-16
TERVETULOA
KÄYVILLE TÄN
VINILLE!

Rahoituslaskelman ennuste

Miljoonaa euroa	Talousarvio 2023*	Muutokset	Talousarvio 2023 yhteensä	Ennuste 2023	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	51,5	-0,6	50,9	57,8	6,8
Vuosikate	69,9	-0,6	69,3	75,2	5,8
Tulorahoituksen korjaukset	-18,4	0,0	-18,4	-17,4	1,0
Investointien rahavirta	-188,6	-13,2	-201,8	-187,7	14,1
Investointimenot	-221,2	-13,2	-234,4	-214,7	19,6
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	10,6	0,0	10,6	8,4	-2,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	22,0	0,0	22,0	18,6	-3,4
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-137,0	-13,8	-150,8	-129,9	20,9
Antolainauksen muutokset	-40,6	0,0	-40,6	-40,6	0,0
Antolainansaamisten lisäykset	-70,0	0,0	-70,0	-70,0	0,0
Antolainansaamisten vähennykset	29,4	0,0	29,4	29,4	0,0
Lainakannan muutokset	165,8	0,0	165,8	75,8	-90,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	190,0	0,0	190,0	100,0	-90,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-54,2	0,0	-54,2	-54,2	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30,0	0,0	30,0	30,0	0,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	125,1	0,0	125,1	35,1	-90,0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-11,9	-13,8	-25,7	-94,8	-69,1

Vuosikate ylittää talousarvion

Sisältää omaisuuden myyntivoittojen oikaisuja 17,0 milj. euroa

Investointiennuste alittaa talousarvion

**Diä 21
Investoinnit**

**Diä 39
Kh omaisuuden hallinta**

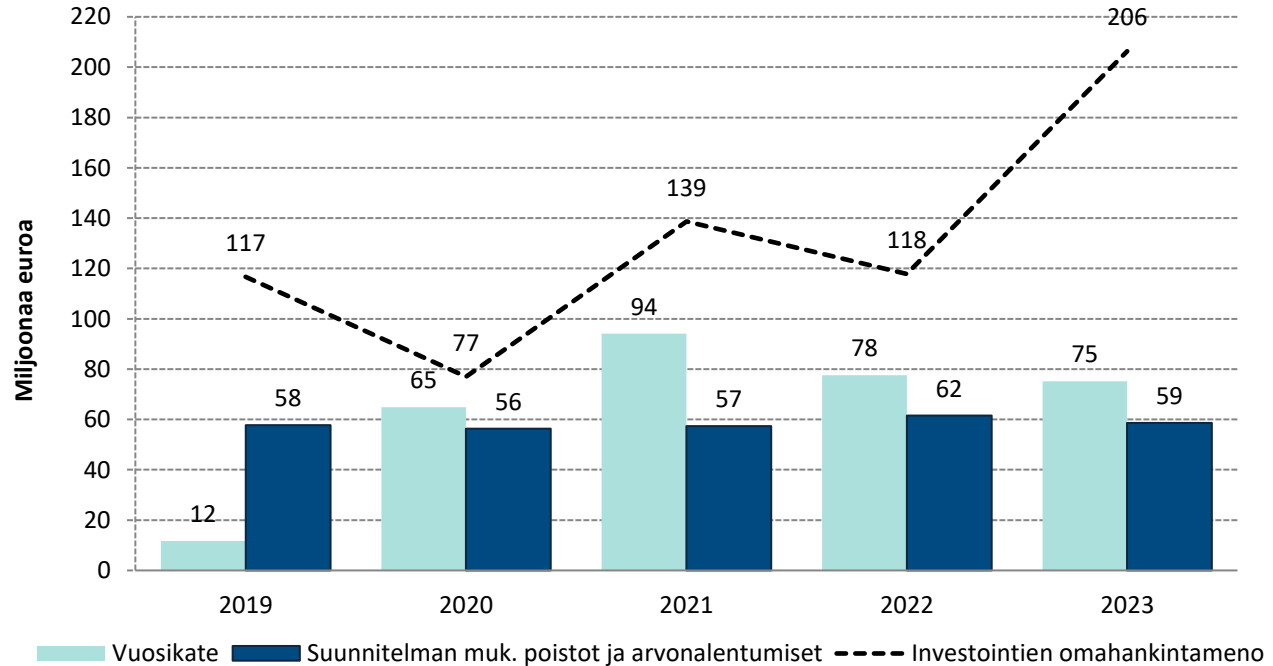
*TA-luvut uudelleenjaon jälkeen

Investointien omahankintameno ja vuosikate

Vuosikatteen kattaessa poistot voidaan huolehtia olemassa olevan omaisuuden säilyttämisestä oletuksella, että poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikatteen ylittäessä poistot, voidaan myös varautua rakenteelliseen kehittämiseen.

Investointien omahankintameno ja vuosikate 2019-2023

Investointiosan toteutumisenennuste

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2023 yhteensä	Ennuste 2023	Poikkeama
Investointimenot	-121,0	-221,2	-13,2	-234,4	-214,7	19,7
Rahoitusosuudet	3,2	10,6	0,0	10,6	8,4	-2,2
Luovutustulot	43,6	22,0	0,0	22,0	18,6	-3,4

Dia 19

- **Investointimenojen ennustetaan alittuvan talousarvioon nähden 19,7 miljoonaa eurolla (8,4%)**

- **Infra- ja tilainvestointien rahankäyttöennuste alittuu 45,4 milj. euroa**
  - Kohteiden ajoituksen siirtyminen eteenpäin heijastuu investointien rahankäyttöennusteeseen.
- **Infra- ja tilainvestointien suhdannevarausmäärärahasta on käyttämättä 15,9 milj. euroa**
- **Maaomaisuuden hankintamenoennuste ylittyy 42,5 milj. euroa**
  - Ratapihan alue 42,5 milj. euron kauppahinnalla VR-Yhtymä Oy:ltä (Kv 19.6.2023 § 139)

- **Investointien rahoitusosuuksien ennuste alittuu 2,2 miljoonaa eurolla (20,7%)**

- Merkittävin poikkeama on Raunistulan pyörätiesillan sillan toteutusaikataulun siirtyminen osittain vuodelle 2024. Raunistulan pyörätiesillan toteutusta ei voida toteuttaa Traficomien vaatimassa aikataulussa 31.10.2023 mennessä. Traficomille on esitetty myönnetyn määräajan jatkoa siten, että tuen määräaika siirtyisi lokakuun 2024 loppuun.

- **Pysyvien vastaavien luovutustulojen ennuste alittuu 3,4 miljoonalla eurolla (15,3%)**

- Pysyvien vastaavien luovutustuloennuste sisältää maaomaisuuden ja osakkeiden luovutustulot. Maaomaisuuden luovutustulojen ennuste alittuu kesäkuun pohjalta tehdyn ennusteen mukaan 5,0 milj. euroa ja osakkeiden myyntitulototeutuma ylittyy talousarvioon nähden 1,1 milj. euroa.

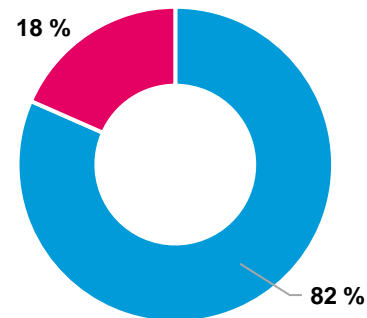

Tila- ja infrainvestointien ennuste alittaa 45,4 milj. eurolla talousarvion

Tilainvestointimenojen ennuste 52,7 miljoonaa euroa.

Talousarvio muutoksin 70,3 miljoonaa euroa.

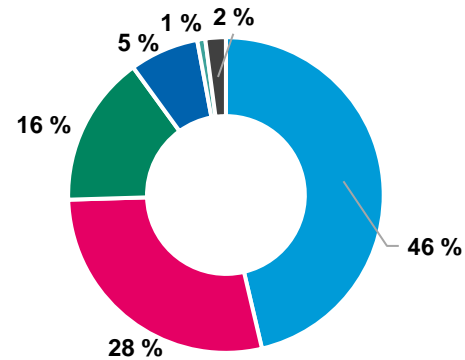
- Nimetyt tilahankkeet > 3M€ 43,0 M€
- Pienet hankkeet < 3M€ 9,7 M€

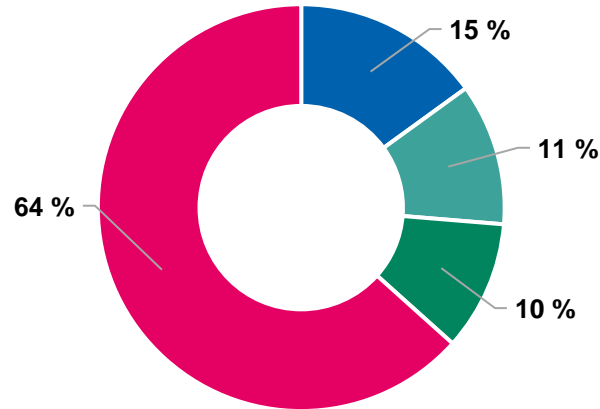
Infrainvestointimenojen ennuste 89,4 miljoonaa euroa.

Talousarvio muutoksin 117,2 miljoonaa euroa.

- Strategiset kärkihankkeet 41,4 M€
- Kiinteistökehityshankkeet 25,2 M€
- Korjausvelkaa alentavat hankkeet 13,8 M€
- Asukasviihtyisyyttä parantavat hankkeet 6,3 M€
- Toimintoja tukevat hankkeet 0,7 M€
- Liikenteen toimivuus ja turvallisuus (sis. Aikaistettu toteutussuunnittelu 0,2 milj. euroa) 1,9 M€

Muut investoinnit ylittää talousarvion 41,6 milj. eurolla

 Sijoitukset, osakkeet	10,9 M€
 Tietojärjestelmät ja toiminnan kehittäminen	8,2 M€
 Koneet ja kalusto ja muut aineelliset	7,5 M€
 Maanhankinta	46,0 M€

- Ennuste yhteensä 72,6 miljoonaa euroa.
- Talousarvio muutoksineen 31,0 miljoonaa euroa.
- Ennusteeseen sisältyy Turku emon muut investointimenot, mutta ei infra/tilainvestointeja eikä suhdannevarausta

Antolainaus talousarvion mukainen

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Poikkeama
Antolainauksen muutokset	6,2	-40,6	-40,6	0
Antolainasaamisten lisäykset	-27,3	29,4	29,4	0
Antolainasaamisten vähennykset	33,4	-70,0	-70,0	0

Antolainoja ei vielä myönnetty alkuvuonna

- Uusia antolainoja ei vielä ole myönnetty alkuvuoden aikana. Talousarvioon on merkitty antolainojen nostoja yhteensä 70,0 milj. euroa.
- Koko vuoden toteumaan ei vielä tässä vaiheessa ennusteta muutoksia, koska niitä ei ole tiedossa. Antolainasaamiset on luonteeltaan varauksen omainen erä rahoituslaskelmassa, minkä vuoksi myönnettyjen antolainojen määrä saattaa alittua / vaihdella huomattavasti.

Antolainojen lyhennykset vuonna 2023 yhteensä 29,4 milj. euroa

- Antolainoja lyhennetään talousarvioon merkityn mukaisesti eli 29,4 milj. euroa.

Pitkäaikaisten antolainojen ennuste 604 miljoonaa euroa 12/2023 (563,4 milj. euroa vuonna 2022)

- Pitkäaikaisten antolainojen määrä lisääntyy, mikäli antolainoja nostetaan talousarvion mukaisesti.

Investointien viivästyminen vaikuttaa rahoitustarpeeseen

Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Poikkeama
Lainakannan muutokset	-79,3	165,8	75,8	-90,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	130,0	190,0	100,0	-90,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-124,2	-54,2	-54,2	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-85,1	30,0	30,0	0

Korollinen velka laski alkuvuoden aikana

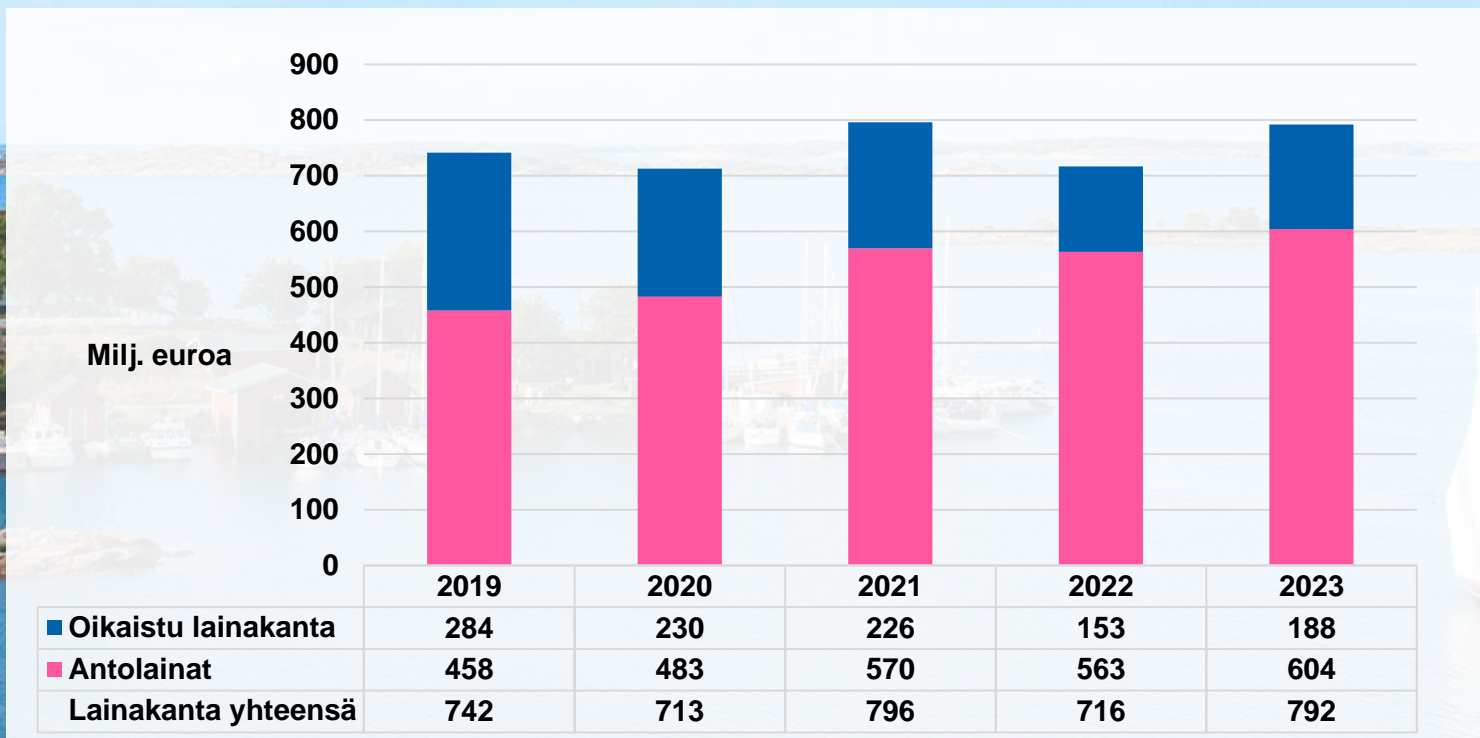
- Kaupunki ei ole nostanut uutta pitkäaikaista velkaa vielä alkuvuoden aikana ja huhtikuun lopussa erääntynyt 50 milj. euron kertalyhenteinen laina maksettiin pois kassavaroilla. Hyvän kassatilanteen johdosta pitkäaikaisten lainojen ennustetta on alennettu 90 milj. euroa. Ennustettua suuremmat verotulot ja investointien ajallinen viivästyminen voi aiheuttaa rahoitustarpeen vähenemisen kuluvana vuonna.
- Korollinen pitkäaikainen velka eli lainakanta oli vuoden 2022 lopussa 716,4 milj. euroa. Lainakannan ennusteeseen vaikuttaa keskeisesti a) konsernin kassavaroiden määrä, joka oli kesäkuun lopussa n. 60 milj. euroa sekä b) investointien ajallinen toteutuminen. Molempiin kohtiin liittyy merkittävää epävarmuutta. Pitkäaikaisia lainoja erääntyy velkakirjojen ehtojen mukaan 54,2 milj. euroa ja uutta lainaa nostetaan uuden ennusteen mukaan 100 milj. euroa eli nettona pitkäaikainen velka lisääntyisi enintään 45,8 milj. euroa.
- Kaupunginvaltuusto päätti 19.6 Turun ratapiha-alueen ostamisesta VR-Yhtymältä n. 42 milj. euron kauppahinnalla. Kauppa joudutaan rahoittamaan kokonaisuudessaan velalla loppuvuoden kuluessa.
- Lyhytaikaisten lainojen määrä on kasvanut, koska konserniyhtiöiden talletukset ovat lisääntyneet ja niiden määrä kesäkuun lopussa oli yhteensä 186 milj. euroa. Tämä vähentää pitkäaikaista rahoitustarvetta. Lyhytaikaiseen velan tarpeeseen liittyy aina epävarmuutta, koska yhtiöiden rahoitustilanne vaihtelee huomattavasti vuoden aikana.
- Alkuvuoden aikana purettiin kaksi koronvaihotosopimusta ja tehtiin yksi uusi sopimus. Järjestelyn seurauksena kaupungin suojausaste kasvoi 25 milj. euroa ja on nyt noin 93 %. Lisäksi nettokorkokomero pienentyi vuositasolla noin 0,9 milj. euroa.

Lainakanta (korollinen kokonaisvelka) oli 751 milj. euroa kesäkuun lopussa (tilinpäätös 2022; 716 milj. euroa) eli lainakanta on kasvanut 35 milj. euroa alkuvuonna, johtuen konserniyhtiöiden talletuksista kaupungin konsernitiilille.

Lainakannan ennuste loppuvuodelle on 800 – 850 milj. euroa riippuen täysin kassatilanteesta ja investointien ajallisesta toteutumisesta.

Oikaistu lainakanta 31.12. ennuste

Toimielinten nostot

Kaupunginhallitus

[Konsernihallinto](#)

[Elinvoiman palvelukokonaisuus](#)

[Työllisyyspalvelut](#)

[Yhteiset toiminnot](#)

Kaupunkiympäristö

Kaupunkiympäristölautakunta

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelk

Rakennus- ja lupalautakunta

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta, kulttuuripalvelut

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus, nuorisopalveluiden osuus

Liikuntalautakunta

Konsernihallinto (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Hyvinvointialueen muodostumisen vuoksi henkilöstömenot ovat vuonna 2023 noin 8 milj. euroa vuotta 2022 pienemmät.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
-32,9 M€
(2022 TP -14,7 M€)*

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS***
18,2 M€
-124 %

TP = tilinpäätös
htv = henkilöstötyövuosi

*Ei täysin vertailukelpoinen. Oikaistu hva:lle siirtyneiden palkat henkilösivukuluineen. Elinvoiman palvelukokonaisuuden määrärahat sisältyvät raportissa osittain kh, konsernihallinto kokonaisuuteen.

Konsernihallinto (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Kh, konsernihallinto kokonaisuuden toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 7,8 milj. euroa ja toimintamenojen 11,8 milj. euroa yli talousarvion.
- Merkittävin poikkeama muodostuu tilapalveluista, joiden osalta arvioitu ylitys on toimintatuotoissa 7,2 ja toimintamenoissa 11,2 milj. euroa. Tuloja kasvattavat ennakoitua suuremmat vuokratuotot Varhalla sekä indeksikorotukset omiin ulosvuokrattuihin tiloihin. Toimintamenoja kasvattavat ulkoisten vuokrasopimusten poikkeuksellisen suuret indeksikorotukset vuodelle 2023 sekä uudet ulkoiset vuokrasopimukset, kuntarahoituksen uusien väistötilojen leasingkustannusten lisäys, Kiinteistöosakeyhtiöiden vastikkeiden korotukset, sekä lämpö- ja sähkömenot.
- IT-palvelujen osalta toimintamenojen arvioitu ylitys on 1,0 milj. euroa. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen muodostumisen vuoksi vuoden 2023 talousarviossa IT-palvelujen toimintamenoja karsittiin, mutta palvelutuotanto/toiminta ei kuitenkaan ole supistunut talousarviossa arvioitua määrää vastaavasti.
- Talouspalvelujen ostopalvelujen arvioidaan ylittävän talousarvion 0,7 milj. eurolla. Sarastian vuosihinnottelu on tarkentunut ja talousarvio on laadittu ilman hinnoittelumuutoksia.
- Konsernihallinnon hankkeiden ja projektien määrärahojen ennustetaan toteutuvan 1,1 milj. euroa talousarviossa arvioitua alhaisempana.
- Kunta-alan sopimusratkaisun mukaista kustannusvaikutusta ei ole huomioitu täysimääräisesti talousarviossa perälautaratkaisun vuoksi. Työvoiman käytön ennustetaan olevan kuitenkin alle suunnitellun johtuen henkilöstön vaihtuvuudesta sekä viivästyneistä rekrytoinneista niin määräaikaisen hankehenkilöstön kuin vakituisen henkilöstön osalta. Kokonaisuutena henkilöstökulujen arvioidaan pysyvän talousarviossa.

Konsernihallinto

TOIMINTAKATE

(ennuste, netto)

-32,9 M€

(nettomenojen ylitys
4 M€)

HENKILÖSTÖ

(ennuste)

585 htv*

(20 htv alle tavoitteen)

*Sisältää elinvoiman palvelukokonaisuuden henkilöstön. Henkilöstösiirrot ja niiden htv-vaikutus tulevat täsmentymään kolmannessa osavuosisikatsauksessa.

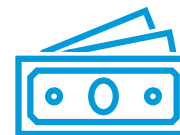
Dia 12

Osavuosisikatsaus 2 | 2023

Konsernihallinto (3/3)

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Kaupunginhallituksen toimielimen arvioidaan kokonaisuutena pysyvän talousarviossa, koska kh, kaupungin yhteiset kokonaisuus tulee alittamaan talousarvion, mikä kompensoi edellä kuvattuja ylityksiä.

Elinvoiman palvelukokonaisuus (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Elinvoiman palvelukokonaisuus muodostettiin 1.6.2023 alkaen ja sen tehtävänä on kaupunginhallituksen alaisuudessa vastata kaupungin kasvuun ja kehittymiseen tähtävistä toiminnoista.
- Elinvoiman palvelukokonaisuuden vastuualueita ovat yrityspalvelut, tapahtumapalvelut, vihreä siirtymä kärkihankkeet, strateginen maankäyttö, liikkuminen ja asuntopolitiikka ja työllisyyspalvelut.
- Elinvoiman palvelukokonaisuuden muodostaminen ei aiheuta muutoksia kaupunginhallituksen alaisiin määrärahavarausiiin lukuunottamatta tapahtumapalveluihin 2. osavuositarkastuksen yhteydessä esitettäviä määrärahasiirtoja kulttuuri- ja nuoristolautakunnasta sekä henkilöstösiirtoihin liittyviä määrärahoja. Pääosin kyse on kuitenkin määrärahojen näkökulmasta kaupunginhallituksen alaisten määrärahojen uudelleenallokoinnista.
- Elinvoiman palvelukokonaisuuden määrärahasiirtojen keskeneräisyyden vuoksi toimintakatetta ei ole kokonaisuudessaan vielä 2. osavuositarkastuksessa mahdollista raportoida. Määrärahat sisältyvät raportissa osittain kh, konsernihallinto kokonaisuuteen.

Elinvoiman palvelukokonaisuus (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Kärkihankkeiden menomäärärahoista (TA23 4,9 milj. eur) arvioidaan säästyvän 0,8 milj. euroa.
- Työllisyyspalvelujen osalta ennustetaan 0,3 milj. euron alitusta nettomenoissa (TA -15,1 milj. eur)
- Muilta osin Elinvoiman palvelukokonaisuuden määrärahojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.
- Elinvoiman palvelukokonaisuuden määrärahasiirtojen keskeneräisyyden vuoksi toimintakatetta ei ole kokonaisuudessaan vielä 2. osavuositarkastuksessa mahdollista raportoida. Määrärahat sisältyvät raportissa kh, konsernihallinto kokonaisuuteen.

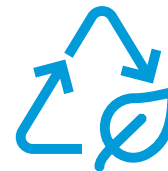

Elinvoiman palvelukokonaisuus (3/3)

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Elinvoiman palvelukokonaisuus ei tule ylittämään talousarviota.

Työllisyyspalvelut (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Vuoden 2023 alusta kuntouttava työtoiminta on siirtynyt kunnan järjestämismvastuulta hyvinvointialueelle. Tähän palveluun on ollut varattuna työllisyysmäärärahasa vuosittain n. 1 milj. euroa nettoraha.
- Työmarkkinatuen kuntaosuus siirrettiin kustannuspaikalle 17060 KH/Työmarkkinatuen kuntaosuus. Tästä johtuen työllisyyspalveluiden talousarviosta poistui työmarkkinatuen kuntaosuuden varaus 20 milj. euroa, joka pitää huomioida toimintakatteen muutos -kohdassa. Vertailukelpoinen toimintakatteen muutos, jossa on huomioitu työmarkkinatuen siirtyminen pois työllisyyspalvelusta, olisi vuoden tilinpäätökseen nähden n. +20 %, jossa kasvuennusteen perusteena on työllisyysmäärärahan käytön korkeampi käyttöaste.
- Muutoin toiminnassa ja palveluiden laajuudessa ei ole muutoksia edellisen vuoden tilinpäätökseen nähden. Vuoden aikana viedään edelleen eteenpäin työllisyyden kuntakokeilua ja niitä toimenpiteitä, joilla valmistaudutaan TE24 uudistukseen.
- Työllisyyspalveluiden toiminnot muuttivat kesäkuussa Yliopistonkatu 27 tiloihin.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
- 14,8 M€
(2022 TP -33,3 M€)

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
18,5 M€
56 %

Työllisyyspalvelut (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Nettoalitusennuste johtuu palkkatukityöhön varatun resurssin muutoksesta, jonka taustalla on 1.7.23 voimaan tullut palkkatuki uudistus.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
-14,8 M€
(nettomenojen alitus
0,3 M€)

HENKILÖSTÖ
69 htv

Työllisyyspalvelut (3/3)

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Työllisyyspalvelut ei tule ylittämään talousarviotaan.

Kaupunginhallitus, kaupungin yhteiset toiminnot (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Vuoden 2022 tilinpäätös sisälsi kertaluonteisena eränä 1,8 milj. euroa HVA-järjestelyyn liittyviä alijäämän hyvityksiä, jotka käsiteltiin avustusmenojen lisäyksenä.
- Lisäksi vuoden 2022 tilinpäätökseen sisältyi eläkemenoperusteisia eläkemaksuja 4,7 milj. euroa, joita ei enää vuonna 2023 ole vaan näiden sijasta peritään Valtiovarainministeriön vahvistamaa tasausmaksua.
- Vuonna 2023 kaupungin yhteisiin toimintoihin sisältyvät seuraavat erät, joita ei sisällynyt vuoden 2022 tilinpäätökseen:
  - Työmarkkinatuen kuntaosuus, menon lisäys (TA23 20 milj. euroa)
  - Kotoutumislain kuntakorvaukset, tulon lisäys (TA23 1,5 milj. euroa)
  - Keskitetty suhdannevaraus, menon lisäys (TA23 12 milj. euroa)

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
-25,1 M€
(2022 TP -26,3 M€)*

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
1,2 M€
4,6 %

* Tilinpäätökseen 2022 lukuun on tehty edellä kuvatut oikaisut, jotta saavutetaan parempi vertailukelpoisuus ennustelukuun.

Kaupunginhallitus, kaupungin yhteiset toiminnot (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Eläkemenoperusteista eläkemaksua ei enää vuodesta 2023 alkaen ole vaan sen sijaan peritään ns. tasausmaksua, jonka vaikutukset on osavuositarkastuksessa jyvitetty palvelukokonaisuuksille. Muutoksen vuoksi kaupungin yhteisiin toimintoihin kohdistuu menoja aiempaa vähemmän ja menomäärärahat alittuvat tämän osalta 5 milj. euroa.
- Talousarviovuoden 2023 määrärahoihin sisältyy 12 milj. euron suhdannevarausmääräraha, jolla on varauduttu energian hinnannousuun sekä yleisen hintatason vaikutuksiin kaupunkitasolla (polttoaine, materiaalien ja palvelujen hintojenkorotuspaineet). Varauksesta on tässä kohtaa ennustettu realisoituvan noin 10 milj. osuus. Varaus on 2. osavuositarkastuksessa huomioitu pääosin kasvatuksen ja opetuksen ennusteissa. Arvio tarkentuu loppuvuoden aikana.
- Työmarkkinatuen kuntaosuuden (TA23 20 milj. euroa) ennustetaan ylittävän talousarvion 2 milj. eurolla heikentyneen työllisyystilanteen vuoksi.
- Omaisuudenhallinnan osalta tuloja arvioidaan kertyvän 5,5 milj. euroa talousarviota vähemmän. Maankäyttösopimuskorvaukset sekä maanmyyntitulojen myyntivoitot toteutuvat talousarviossa arvioitua alhaisempana.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
-25,1 M€
(nettomenojen alitus
6,0 M€)

Kaupunginhallitus, kaupungin yhteiset, omaisuuden hallinta

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista – investoinnit

- Kaupunkiympäristön rakennuttamisen, toimitilojen rakennuttamisen sekä kiinteän omaisuuden hankintojen investointimäärärahojen (TAM 191,0 milj. euroa) ennustetaan toteutuvan noin 2,9 milj. euroa talousarviota pienempänä. Infra- ja tilainvestointien ennusteen alitus on yhteensä 45,4 milj. euroa. Maaomaisuuden hankintamenot ylittyvät 42,5 milj. euroa talousarvioon verrattu, joka johtuu kaupunginvaltuuston 19.6.2023 § 139 päätöksestä ostaa VR-yhtymä Oyj:n ratapihan alue.
- Rahoitusosuudet alittuvat 2,2 milj. euroa. Merkittävin poikkeama on Raunistulan pyörätiesillan toteutusaikataulun siirtyminen osittain vuodelle 2024. Sillan toteutusta ei voida toteuttaa Traficomien vaatimassa aikataulussa 31.10.2023 mennessä. Traficomille on esitetty myönnetyn määräajan jatkoa vuodelle 2024.
- Pysyvien vastaavien luovutustuloennuste alittuu tässä vaiheessa yhteensä 3,4 milj. euroa. Osakkeiden myynneistä saadut luovutustuotot ylittävät budjetoidun 1,6 milj. euroa. Maaomaisuuden luovutustuottojen alitus kesäkuun ennusteen pohjalta on 5 milj. euroa ja myyntivoittotavoite alittuu ennusteen mukaan noin 2 milj. euroa. Myyntivoittojen määrää on arvioitu vähentävän nykyinen markkinatilanne sekä painopisteen siirtyminen tonttien myynnin sijaan vuokraukseen.

**INVESTOINTIEN
RAHAVIRTA
173,2 M€**
(nettoinvestointien
alitus 13,4 M€)

Investointiosan toteutumisvertailu (1/3)

Kaupunkiympäristön rakennuttamisen selvitys infrainvestointiohjelman olennaisista poikkeamista

- Kaupunkiympäristön rakennuttamisen investointihankkeiden ennustettu toteuma on 89,4 milj. euroa, poikkeama 27,7 milj. euroa talousarviosta (TAM 117,2 milj. euroa).
- Suurimmat alitukset vuosittaisen määrärahan käytössä ovat:
  - Kupittaa kärjen kumppanuushanke 11 milj. euroa,
  - Aurajoen rantaväylä, Agricolankatu-Tehtaankatu 2,5 milj. euroa (hankesuunnitelman päivitys),
  - Kulttuurijokilautta 1 milj. euroa (kaavavalitus),
  - Aurajoen rantamuuri, Manillalaituri 2,2 milj. euroa (suunnitelma kesken),
  - Vaasanpuisto 4 milj. euroa (kaavoitus kesken),
  - Kirstinpuisto 1,7 milj. euroa (ajoitusmuutos),
  - Itä-Skanssi ja Skanssin keskuspuisto 1,2 milj. euroa (kaava vasta vahvistunut),
  - Karhunahde 1,25 milj. euroa (kaava vasta vahvistunut),
  - Kaupunginpuutarhan alue 1,8 milj. euroa (kaavoitus kesken) ja Topinojan kiertotalouspuisto 2,0 milj. euroa (ajoitusmuutos),
  - Raunistulan sillan hanke tulee siirtymään osittain vuodelle 2024, vaikutus 1,9 milj. euroa,
  - Lauttarannan läjitysalue 1,3 milj. euroa (ajoituksen muutos, urakan painopiste siirtyy vuodelle 2024).
- Kupittaa-Turku ratapiha –hankkeen toteutuksessa on ilmennyt edelleen kustannusten ylityspainetta kuitenkin niin, että tähän mennessä sidotut kustannukset eivät ole kuluvan vuoden aikana ylittämässä varattuja määrärahoja. Mahdollinen lisärahoitustarve selviää siten, että se voidaan ottaa huomioon syksyllä taloussuunnitelmaa laadittaessa.
- Sataman yhteisterminaalihankkeen rahoitusjärjestelyjen myötä infran investointiohjelmaan tullaan lisäämään talousarvion 2024 laadinnan yhteydessä 77,2 milj. euroa kaupunginvaltuuston päätöksen 13.2.2023 perusteella.

Investointiosan toteutumisvertailu (2/3)

Kaupunkiympäristön rakennuttamisen selvitys infrainvestointiohjelman olennaisista poikkeamista

Kauppatori

- Hanke ei ole ylittänyt vuonna 2015 tehdyn määräraharavaruksen arvoa, kun määräraharavaruukseen on tehty hankkeen aikana syntyneiden maanrakennuskustannusten nousun mukainen indeksikorjaus. Maanrakennusindeksi vuonna 2015 on 100 ja vuoden 2022 joulukuun indeksipisteluku on 127,2. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoden 2022 joulukuun määräraharavaraus 38,2 milj. euroa vastaa vuoden 2015 tason 30 milj. euron määräraharavarausta. Hankkeen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan tässä vaiheessa yhteensä laajuuden muutokset, edelleen veloitukset ja rahoitusosuudet huomioiden 38,6 milj. euroa vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Hankkeelle on kuitenkin varattava 1,25 milj. euroa enemmän määrärahaa vuodelle 2023 kuin talousarviossa on esitetty. Hankkeen tarvitsema korotus katetaan investointiohjelman strategiset hankkeet (kärkihankkeet) sisältä. Kauppatori hanke valmistuu vuoden 2023 aikana.
- Edelleen veloitusten 1 milj. euroa jälkeen hankkeen vuosienuste tulee olemaan 1,25 milj. euroa.

Investointiosan toteutumisvertailu (3/3)

Toimitilojen rakennuttamisen selvitys tilainvestointiohjelman olennaisista poikkeamista

- Toimitilojen rakennuttamisen investointien ennuste on 52,7 milj. euroa (TAM 70,3 milj. euroa), poikkeama 17,6 milj. euroa alle talousarvion.
- Suurimmat poikkeamat (alitus) ovat
  - talousarviossa oleva vielä kohdentamaton määräraha 1,1 milj. euroa,
  - kaupungintalon pihapiiri (Byråbo) 1,05 milj. euroa,
  - Musiikkitalon uudisrakennus 8,0 milj. euroa,
  - Raunistulan koulun tekninen peruskorjaus 2 milj. euroa,
  - Nummen koulutalon tekninen peruskorjaus 0,5 milj. euroa,
  - Wäinö Aaltosen koulun Ylikylän uudisrakennus 0,85 milj. euroa,
  - Suikkilan koulun ja Talinkorventien pk:n uudisrakennus 0,3 milj. euroa,
  - Kupittaaan tekojääkentän huoltorakennus 0,5 milj. euroa.
- Lisäksi muita pienempiä alituksia. Poikkeamat johtuvat hankkeiden toteutuksen aloituksen siirtymisestä kesään/syksyyn 2023, jolloin keväällä ja alkukesästä on kulunut vähemmän rahaa (Musiikkitalo, Raunistula, Nummenpakka).
- Muutama valmistunut tai juuri valmistumassa oleva hanke näyttäisi alittavan kustannusarvionsa (Paavo Nurmen stadionin katos, Sirkkalan koulu, Kärsämäen paloaseman peruskorjaus yht. noin 1,7 milj. euroa). Lopulliset tarkat kustannukset tarkentuvat taloudellisissa loppuselvityksissä.
- Energiatohokkuushankkeiden kuluvan vuoden kohteet eivät ole tiedossa, eikä määrärahankäyttöä ei ole ennustettu, poikkeama talousarvioon nähden 1,0 milj. euroa.

Kaupunginhallitus, kaupungin yhteiset toiminnot (3/3)

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Talousarviovuoden 2023 määrärahoihin sisältyy 12 milj. euron suhdannevarausmääräraha, jolla on varauduttu energian hinnannousuun sekä yleisen hintatason vaikutuksiin (polttoaine, materiaalien ja palvelujen hintojenkorotuspaineet). Määrärahoja tullaan siirtämään osavuositarkastusten yhteydessä toteutuneiden kustannustietojen ja tarkan tarvehankinnan mukaisesti edelleen palvelukokonaisuuksille.
- Talousarviovuoden 2023 investointimäärärahoihin sisältyy 16,8 milj. euron suhdannevarausmääräraha, jolla on varauduttu infra- ja tilainvestointihankkeiden urakkahintojen nousuun. Suhdannevarausmäärärahasta on käyttämättä 15,9 milj. euroa.

Kasvatus- ja opetuslautakunta (1/5)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Toimintatuotoissa on kasvua vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden 0,5 milj. euroa.
- Toimintakuluissa kasvua vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden +29,1 milj. euroa, josta
  - Henkilöstökuluissa kasvua on 22,6 milj. euroa, josta 7,9 milj. euroa tulee tämän vuoden palkankorotuksista, kerta- ja järjestelyeristä. Viime vuoden palkkaratkaisusta kasvua syntyy alkuvuoden osalta 1,6 milj. euroa. Lisäksi viime vuoden henkilöstökuluissa näkyy keväällä 2022 ollut lakko, jonka vaikutus oli noin 1,7 milj. euroa henkilöstökuluja vähentäen. Nämä selittävät henkilöstökulun noususta 11,2 miljoonaa euroa. Henkilötyövuosien arvioidaan kasvavan tänä vuonna noin 218 HTV:tä, joka selittää loppuosan henkilöstökulujen noususta.
  - Palvelujen ostot ovat 4,5 milj. euroa edellisvuoden tilinpäätöstä suuremmat. Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen arvioidaan kasvavan 2,7 milj. euroa ja työvoiman vuokrauksen 2,2 milj. euroa.
  - Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat 0,7 milj. euroa edellisvuoden tilinpäätöstä pienemmät.
  - Muut toimintakulut ovat 3,0 milj. euroa edellisen vuoden tilinpäätöstä suuremmat. Tilavuokrien kasvu on 2,4 milj. euroa.
- Suurimmat henkilöstömäärän kasvut ovat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueilla.
  - Varhaiskasvatuksessa elokuussa 2022 tullut lakimuutos koskien lapsen saamaa tukea on vaikuttanut henkilöstömäärän kasvuun. Henkilökuntaresurssiin on vaikuttanut myös alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu varhaiskasvatuksessa.
  - Perusopetuksessa oppilaiden määrä on kasvanut, joka vaikuttaa henkilöstömäärään. Lisäksi valmistavaan opetukseen on tarvittu lisää henkilöstöä sen oppilasmäärän kasvettua, jossa näkyy erityisesti ukrainalaiset vieraskieliset lapset. Näitä edellä mainittuja asioita esiintyy myös ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
-369,0 M€
(2022 TP -340,5 M€)

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
-28,6 M€
-8,4%

Kasvatus- ja opetuslautakunta (2/5)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Perusopetuksen osalta keskeisenä muutoksena on ollut Ukrainan kriisi, joka on näyttäytynyt nopeasti maahanmuuttajaoppilaiden määrän kolminkertaistumisena. Samalla on tarvittu kyseiselle kasvulle toimitiloja, jotka ovat osaltaan kasvattaneet menoja.
- Yleinen kustannustason nousu on ollut myös perusopetuksen palvelu- ja tarvikehankinnoissa nähtävissä.
- Tilapalveluiden kustannukset nousevat voimakkaasti samaan tapaan edellä mainituista syistä.
- Myös kotikuntakorvaukset ovat huomattavat Turun kaupungin/Varhan sosiaalipalvelujen muualle sijoittamien oppilaiden vuoksi.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
-369,0 M€
(2022 TP -340,5 M€)

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
-28,6 M€
-8,4%

Kasvatus- ja opetuslautakunta (3/5)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Toimintatuotoissa arvioidaan olevan ylitystä olevan 2,1 milj. euroa.
- Toimintakuluissa arvioidaan olevan ylitystä 28,6 milj. euroa.
  - Henkilöstökulujen arvioidaan ylittävän talousarvion 15,5 milj. eurolla (+8%). Palkkaratkaisun vaikutus ylitykseen on yhteensä 7,9 milj. euroa ja koronarahojen sekä muista saaduista tuista ja avustuksista yhteensä noin 2,0 milj. euroa. Eläkemenoperusteisen maksun vuonna 2023 korvannut tasausmaksu on palvelukokonaisuudessa 2,9 milj. euroa budjetoitua suurempi. Muu 2,7 milj. euroa ylityksestä syntyy lähinnä henkilöstömäärän kasvusta.
  - Palvelujen ostojen arvioidaan ylittävän talousarvion 8,3 milj. eurolla. Perusopetuksen kotikuntakorvauksia on arvioitu maksettavan 1,1 milj. euroa budjetoitua enemmän. Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen arvioidaan olevan 3,1 milj. euroa budjetoitua suuremmat ja työvoiman vuokrauksen 2,9 milj. euroa budjetoitua suurempi. Ruokapalveluiden arvioidaan ylittävän talousarvion 1,3 milj. eurolla.
  - Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden arvioidaan ylittyvän 2,6 milj. eurolla. Sähkön ostojen arvioidaan ylittävän talousarvion 2,1 milj. eurolla.
  - Muissa toimintakuluissa arvioidaan olevan ylitystä 2,1 milj. euroa. Tilavuokrien arvioidaan olevan 2,2 milj. euroa budjetoitua suuremmat.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
-369,0 M€
(nettomenojen ylitys
26,5 M€)

HENKILÖSTÖ
4200 htv*

* Sisältää myös korona-
rahoituksen osuuden htv:stä

Dia 12

Osavuosisikatsaus 2 | 2023

Kasvatus- ja opetuslautakunta (4/5)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Suurimmat henkilöstömäärän kasvut ovat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueilla. Varhaiskasvatuksen lakimuutos koskien lapsen saamaa tukea on vaikuttanut henkilöstömäärän kasvuun. Siihen on vaikuttanut myös alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu varhaiskasvatuksessa. Perusopetuksessa oppilaiden määrä on kasvanut. Lisäksi valmistavaan opetukseen on tarvittu lisää henkilöstöä sen oppilasmäärän kasvettua, jossa näkyy erityisesti ukrainalaiset vieraskieliset lapset. Lukiokoulutuksessa henkilömäärä ei ole juurikaan kasvanut, mutta opiskelijamäärän kasvettua lukioon sisäänottomäärien nousun takia, on opettajien tuntimäärä kasvanut ja täten lisännyt henkilöstökulua. Näitä edellä mainittuja asioita esiintyy myös ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella.
- Perusopetus: Ukrainan kriisi on näyttäytynyt nopeasti maahanmuuttajaoppilaiden määrän kolminkertaistumisena. Kyseiselle kasvulle toimitiloja, jotka ovat kasvattaneet menoja. Yleinen kustannustason nousu perusopetuksen palvelu- ja tarvikehankinnoissa. Kotikuntakorvaukset ovat kasvaneet Turun kaupungin/Varhan sosiaalipalvelujen muualle sijoittamien oppilaiden vuoksi.
- Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kustannusten kasvuun vaikuttaa yksityisten palvelutuottajien hintojen nousu, asiakasmaksujen osuuden pienentyminen ja alle 3-vuotiaiden määrän lisääntyminen varhaiskasvatuksessa.
- Valtuuston päättämään talousarvioon nähden palvelukokonaisuuden tulot ovat tarkentuneet siten, että siinä on huomioitu kansainvälisen toiminnan ja suomenkielisen työväenopiston tulot. Tällä muutoksella ei ole vaikutusta toimintakatteeseen.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
-369,0 M€
(nettomenojen ylitys
26,5 M€)

HENKILÖSTÖ
4200 htv*

* Sisältää myös korona-rahoituksen osuuden htv:stä

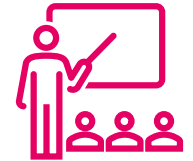
Dia 12

Osavuosisikatsaus 2 | 2023

Kasvatus- ja opetuslautakunta (5/5)

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulo-rajoihin toteutettiin valtakunnallinen muutos maaliskuun alusta, minkä johdosta entistä useampi lapsi on jatkossa maksuttomassa varhaiskasvatuksessa tai maksu pienenee. Muutoksen vaikutus täsmentyy seuraavassa ennusteessa. Palkkaratkaisun vaikutus näkyy suurimmin varhaiskasvatuksessa, johon kohdistui eniten kertapalkkioita ja johon kohdistettiin myös järjestelyeriä eniten. Varhaiskasvatuksen järjestelyerien kustannusvaikutuksen arvioidaan olevan tänä vuonna noin 1,4 milj. euroa. Talousarvion valmisteluvaiheessa ei myöskään osattu riittävästi kohdistaa määrärahoja muiden palveluiden ostoon eli henkilöstön vuokraukseen. Toisaalta henkilöstövuokrauksen käytön tulee vähentää palkkakustannuksia, mutta elokuussa 2022 tullut lakimuutos koskien lapsen saamaa tukea on lisännyt henkilöstön tarvetta ja täten myös henkilöstökuluja. Varhaiskasvatuksessa on myös kasvanut alle 3-vuotiaiden määrä, joka lisää sekkin henkilöstömäärää. Näihin henkilöstömäärän lisäyksiin ei ole mahdollista vaikuttaa.
- Perusopetuksen osalta tarkastellaan kriittisesti kaikkia kustannuksia. Maahanmuuttajien ja kaikkien Turkuun muuttavien opetus on tästä huolimatta toteutettava lakisääteisenä palveluna ja tilat toiminnalle on löydettävä. Lautakunta on linjannut pormestariohjelman mukaisesti, että oppilasryhmäkokoja ei suurenneta. Erikoisluokkatoimintaa sekä tuen järjestelyjä varten on tehty suunnitelmat, joita kuljetetaan eteenpäin päätösten puitteissa.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta, kulttuuripalvelut (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Suurin muutoksen aiheuttaja on henkilöstömenojen kasvu, jonka vaikutus ennusteen mukaan on noin 1,6 milj. euroa.
- Toimintatuottojen ennustetaan kasvavan vuodesta 2022 noin miljoonalla eurolla. Kasvun taustalla on käyttäjien palaaminen palvelujen piiriin, joka myös osaltaan kasvattaa kustannuksia.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
- 37,9 M€
(2022 TP - 37,3 M€)

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
- 0,6 M€
- 1,5 %

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta, kulttuuripalvelut (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Palkkojen sopimusneuvottelujen ”perälaudan” vaikutus on noin 0,3 milj. euroa.
- Muun kustannustason kasvun vaikutus menoihin ennakoidaan olevan noin 0,3 milj. euroa. Tehdyn linjauksen mukaan sähkön kustannustason kasvuun ei varauduttu palvelukokonaisuuksien talousarvioesityksissä. Lisäksi palkkojen noustessa myös taiteilijapalkkiot ovat nousseet merkittävästi.
- Myyntituottojen ja avustusten budjetoitua suuremmasta toteumaennusteesta 0,5 milj. euroa on sellaista tuloa, joka heijastuu vastaavan suuruisena menoylityksenä.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
- 37,9 M€
(nettomenojen ylitys
0,4 M€)

HENKILÖSTÖ
397 htv

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta, kulttuuripalvelut (3/3)

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Kustannustasossa tapahtuvia muutoksia seurataan ja toteutetaan kaupungin yhteisiä linjauksia kustannusten kasvun rajoittamiseksi.

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus -nuorisopalveluiden osuus (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Henkilöstökustannukset ovat kasvaneet 0,3 milj. euroa. Palkankorotuksen vaikutus tilinpäätösvertailussa on 0,4 milj. euroa.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
- 8,4 M€
(2022 TP - 8,1 M€)

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
- 0,3 M€
- 3,9 %

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus -nuorisopalveluiden osuus (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Palkkojen sopimusneuvottelujen ”perälaudan” vaikutus on noin 0,1 milj. euroa.
- Maksutuottojen kertyminen on suunniteltua vähäisempää leirien ja retkien vähennyttä ja ilmaisipalvelujen lisääntyttä. Lisäksi liikennekaupungin toiminnasta vastaa nyt palveluntuottaja. Liikennekaupunki on aiempina vuosina ollut nuorisopalveluiden suurin yksittäinen tulonlähde. Myös vuokratulot ovat laskeneet. Suurin osa tiloista on asiakkaille maksuttomia.
- Nuorten työllistämiseen tarkoitetuista kesätyömäärärahoista jäi osa käyttämättä. Työpaikkoja oli vähemmän tarjolla, koska suurin osa aiemmin nuoria työllistäneistä toimipisteistä siirtyi hyvinvointialueelle ja kaupunki ei voinut tarjota työpaikkoja Varhaan.
- Tehtävä- ja nimikemuutosten jälkeen tehtyjen palkantarkistusten vaikutus palkkoihin 0,15 milj. euroa.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
- 8,4 M€
(nettomenojen ylitys
0,05 M€)

HENKILÖSTÖ
108 htv

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus -nuorisopalveluiden osuus (3/3)

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Kustannustasossa tapahtuvia muutoksia seurataan ja toteutetaan kaupungin yhteisiä linjauksia kustannusten kasvun rajoittamiseksi.

Liikuntalautakunta (1/3)

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Viimeisin ennuste ei ole vertailukelpoinen vuoden 2022 tilinpäätökseen. Liikuntapalvelujen hoitoon on siirryntä vuoden 2023 alusta Ruissalon leirintäalue, jonka nettovaikutus on 0,3 milj. euroa.
- Liikuntapalvelujen vertailukelpoinen kasvu on 7,6 prosenttia.
- Suurin muutoksen aiheuttaja on sisäisten vuokrien kasvu miljoonalla eurolla.
- Toimintatuottojen ennustetaan kasvavan vuodesta 2022 noin miljoonalla eurolla. Kasvun taustalla on käyttäjien palaaminen palveluihin.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
- 23,5 M€
(2022 TP - 21,5 M€)

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
- 2 M€
- 9,1 %

Ei vertailukelpoinen vuoden 2022 tilinpäätökseen

Liikuntalautakunta (2/3)

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Palkkojen sopimusneuvottelujen ”perälaudan” vaikutus koko vapaa-aikatoimialalla on noin 0,1 milj. euroa.
- Sähkön hinnankasvun vaikutus menoihin ennakoidaan olevan noin 0,5 milj. euroa. Tehdyn linjauksen mukaan sähkön kustannustason kasvuun ei varauduttu palvelukokonaisuuksien talousarvioesityksissä.

TOIMINTAKATE

(ennuste, netto)
- 23,5 M€
(nettomenojen ylitys
0,3 M€)

HENKILÖSTÖ

109 htv

Liikuntalautakunta (3/3)

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Kustannustasossa tapahtuvia muutoksia seurataan ja toteutetaan kaupungin yhteisiä linjauksia kustannusten kasvun rajoittamiseksi.
- Tulojen kasvuun kiinnitetään erityistä huomiota.

Kaupunkiympäristö (1/3)

Kaupunkiympäristölautakunta
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Rakennus- ja lupalautakunta
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Keskeiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset sekä arvio niiden euromääräisistä vaikutuksista toimintakatteeseen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen

- Sidosyksikköyhtiön (Kuntec Oy) toiminta tulee vakiintumaan ja kustannustaso selviää omakustanteisen toimintaperiaatteen kautta. Tällä saattaa olla vaikutusta myös toimintakatteeseen verrattuna viime vuoden tilinpäätökseen.
- Kauppatorin kunnossapito muuttuu merkittävästi torialueen valmistumisen myötä. Alueen sulatusjärjestelmä lisää energiakustannuksia, mutta talvihoidon kustannukset vastaavasti pienentyvät. Kustannusvaikutukset selviävät käyttökokemusten perusteella.
- Inflaatio jatkaa korkealla tasolla, mikä tulee vaikuttamaan edelleen kustannuksiin, mutta rakennuskustannusten muutokset ovat tasaantuneet ja nousupaineet siltä osin vähentyneet.
- Rakentaminen (erityisesti asuntorakentaminen) on hiljentynyt valtakunnallisesti ja hiljentyminen näkyy myös Turussa vaikkakin. Rakentamisen hiljentyminen tulee heikentämään rakennusvalvonnan tulojen kertymistä vaikka tällä hetkellä tulonmuodostus on talousarvion mukaista.
- Joukkoliikenne on pikkuhiljaa toipumassa koronan aiheuttamasta matkamäärän pudotuksesta, mutta ei ole vielä saavuttanut normaalia tasoa. Matkamäärä tammi-kesäkuussa oli noin 12,75 miljoonaa, mikä on 4 % vähemmän kuin tammi-kesäkuussa 2019. Vuoden takaiseen määrään kasvua 23,9 %. Maaliskuussa linja-autonkuljettajien lakko osassa liikennettä vaikutti jonkun verran matkamäärään.

TOIMINTAKATE
(ennuste, netto)
- 44,7 M€
(2022 TP - 30,9 M€)

**TOIMINTAKATTEEN
MUUTOS**
- 13,8 M€
- 44,7 %

Kaupunkiympäristö (2/3)

Kaupunkiympäristölautakunta
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Rakennus- ja lupalautakunta
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Selvitys olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden syistä

- Olennaisia talousarviopoikkeamia ei ole.

TOIMINTAKATE

(ennuste, netto)

-44,7 M€

(nettomenojen alitus

0,9 M€)

HENKILÖSTÖ

368 htv

(16 htv alle tavoitteen)

Kaupunkiympäristö (3/3)

Kaupunkiympäristölautakunta
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Rakennus- ja lupalautakunta
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Selvitys mahdollisista toimenpiteistä, mihin on ryhdytty tai ryhdytään talousarviossa pysymiseksi

- Raitiotien yleissuunnittelukuluja arvioidaan toteutuvan n. 100 000 euroa. Hanke ei sisälly palvelualueen vuoden 2023 talousarvioon, joten toteumaennusteen muuttuessa talousarviomuutosesitys on mahdollinen.
- Pieneläinpäivystyksen kilpailutus toteutetaan yhdessä toiminta-alueen kuntien kanssa. Haastavasta eläinlääkäripulasta huolimatta kilpailutus pyritään toteuttamaan kustannustehokkaalla tavalla siten, että turkulaiset saavat joka tapauksessa eläinsuojelulain edellyttämää päivystyspalvelua.

Kiitos!